

Geen hoger beroep tegen een uitspraak waarin een 'geringe formele tekortkoming' is vastgesteld, op grond waarvan de terugvordering kinderopvangtoeslag is vernietigd.

Toelichting van 13 oktober 2023, nr. 2023-1, op het niet instellen van hoger beroep tegen de uitspraak van de Rechtbank Rotterdam (hierna: de rechtbank) van 5 maart 2021, nr. ROT 20/2119, ECLI:NL:RBROT:2021:1891.

Samenvatting

De belanghebbende staat volgens de Basisregistratie Personen (Brp) in 2019 ingeschreven op zijn woonadres in Rotterdam. Zijn partner, tevens moeder van hun minderjarige kind, stond in 2019 volgens de Brp ingeschreven op een adres in Amsterdam. Ook het minderjarige kind stond daar in 2019 ingeschreven. Volgens de belanghebbende woonde zijn partner en kind echter feitelijk bij hem op het adres in Rotterdam. Op het adres in Amsterdam stond, net als de partner en het kind van de belanghebbende, een familielid van de partner van de belanghebbende in de Brp ingeschreven. Om die reden hebben de belanghebbende en zijn partner besloten dat de belanghebbende de aanvraag voor de kinderopvangtoeslag zou indienen.

In 2019 stonden de belanghebbende en zijn kind niet op hetzelfde adres in de Brp ingeschreven. In die situatie bestaat er geen recht op kinderopvangtoeslag, tenzij sprake is van co-ouderschap. Bij de Belastingdienst/Toeslagen bestond op basis van hetgeen door de belanghebbende was aangevoerd geen reden tot gereede twijfel aan de juistheid van de Brp-inschrijving van het kind. Er was ook geen sprake van co-ouderschap. De Belastingdienst/Toeslagen had daarom geconcludeerd dat de belanghebbende in 2019 geen recht had op kinderopvangtoeslag.

De rechtbank heeft voldoende aannemelijk geacht dat de belanghebbende bij een juiste inschrijving van het kind, volledig aanspraak zou hebben op de kinderopvangtoeslag. Gelet op de omstandigheden rondom de aangifte van de geboorte van het kind en diens inschrijving in de Brp, diverse verklaringen en de feitelijke opvanglocatie van het kind, in onderlinge samenhang bezien, heeft de rechtbank vervolgens als vaststaand gegeven aangenomen dat het kind en de partner van de belanghebbende feitelijk bij de belanghebbende in Rotterdam woonden. Gelet op de feiten en omstandigheden van deze zaak, is de rechtbank tot het oordeel gekomen dat sprake is van een 'geringe formele tekortkoming' en daarmee van een bijzondere omstandigheid die zich volgens het Verzamelbesluit Toeslagen verzet tegen gehele terugvordering. De rechtbank acht het niet van doorslaggevend belang dat het kind niet op het adres van de belanghebbende stond ingeschreven in de Brp en vergelijkt de situatie met co-ouderschap. De rechtbank concludeert tot vermindering van de terugvordering tot € 0.

De Belastingdienst/Toeslagen heeft in overleg met team Monitoring hoger beroep van het Directoraat-Generaal Toeslagen afgezien van hoger beroep. Ter toelichting merken zij het volgende op:

De Belastingdienst/Toeslagen ziet, anders dan de rechtbank, geen bijzondere omstandigheden die zich kunnen verzetten tegen volledige terugvordering van de kinderopvangtoeslag. Die omstandigheden zijn volgens de Belastingdienst/Toeslagen ook niet te vinden in 'een door belanghebbende redelijkerwijze niet (meer) te herstellen geringe formele tekortkoming' als bedoeld in het Verzamelbesluit Toeslagen. De wetgever heeft immers de inschrijving op hetzelfde adres in de Brp expliciet als voorwaarde in de wet opgenomen. Het (bewust) inschrijven van een kind op een ander adres is volgens de Belastingdienst/Toeslagen daarom niet vergelijkbaar met het ontbreken van bijvoorbeeld een handtekening in een contract. Dat volgens de belanghebbende de gemeenteburgemeester heeft aangegeven dat inschrijving van het kind op zijn adres niet mogelijk was, doet hier niet aan af. De partner en het kind konden bovendien nadien wel op het adres van de belanghebbende worden ingeschreven. De rechtbank acht het niet van doorslaggevend belang dat het kind niet op het adres van de belanghebbende stond ingeschreven in de Brp en vergelijkt de situatie met co-ouderschap. Bij co-ouderschap is echter sprake van een situatie waarin een kind ongeveer de helft van de tijd bij beide ouders woont. Bij co-ouderschap is het derhalve logisch dat het kind niet bij een van de beide ouders staat ingeschreven, omdat inschrijving op twee adressen niet mogelijk is. Daarom is ook wettelijk geregeld, dat bij co-ouderschap het kind slechts op een van beide adressen ingeschreven hoeft te staan.

Bovenstaande had voor de Belastingdienst/Toeslagen reden kunnen zijn om het oordeel van de rechtbank over het niet mogen terugvorderen van de kinderopvangtoeslag in hoger beroep te bestrijden. Daarvan is echter afgezien. De Belastingdienst/Toeslagen heeft namelijk ten onrechte niet eerder getoetst of voor de beoordeling van het recht op kinderopvangtoeslag kan worden

afgeweken van de inschrijving in de Brp. Daarvoor is van belang of sprake is van gerede twijfel over de juistheid van de in de Brp opgenomen gegevens. Het gaat hier om een feitelijk beoordeling. Dit leidt de Belastingdienst/Toeslagen af uit de uitspraak van de ABRvS van 3 april 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1046. De Belastingdienst/Toeslagen vindt het niet ondenkbaar dat in de feiten en omstandigheden van deze zaak 'gerede twijfel' kan worden aangenomen en om die reden kan worden afgeweken van de inschrijving in de Brp. De beslissing op bezwaar is daarom herzien, waarbij niet langer is tegengeworpen dat er geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag. De herziening van de vaststelling leidt voor de belanghebbende tot een hoger bedrag aan kinderopvangtoeslag dan eerder was toegekend, omdat later is gebleken dat het daadwerkelijke aantal opvanguren (fors) hoger lag dan eerder was doorgegeven. Door de hogere toekenning resteert er geen terugvordering meer waardoor er niet langer sprake is van een financieel belang voor de Belastingdienst/Toeslagen om deze zaak uit te procederen.

Hoewel de rechtbank in haar uitspraak (dus) heeft geoordeeld dat er sprake is van een geringe formele tekortkoming op grond waarvan de terugvordering van de kinderopvangtoeslag dient te worden gematigd, concludeert de Belastingdienst/Toeslagen om andere redenen (toekenning van kinderopvangtoeslag door afwijking van de inschrijving in de Brp op grond van feitelijke omstandigheden) dat niet moet worden teruggevorderd. De Belastingdienst/Toeslagen heeft vervolgens een afweging gemaakt tussen proceseconomische aspecten en risico's in combinatie met de belasting voor de belanghebbende enerzijds en belangen als precedentwerking en maatschappelijke belangen anderzijds. Deze afweging heeft, gelet op bovenstaande redenen, geleid tot de beslissing om af te zien van hoger beroep.